

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ธีระพงษ์ ลพไย้ม : teraponglobyaem@gmail.com

บทคัดย่อ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 132 คน สุ่มเลือกโดยอ้างอิงตารางของเครซีและมอร์แกน เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับการเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพมีแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) การกำหนดโครงการตามปัญหาจริง ใช้ข้อมูลสารสนเทศและปัญหานำงานจริงเป็นฐานในการตัดสินใจเพื่อให้รู้เห็นความจำเป็นและเกิดความรู้สึกรับเป็นเจ้าของ 2) สร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของงานต่อผู้เรียนและมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของโรงเรียนร่วมกัน 3) ให้อิสระในการตัดสินใจเชิงวิชาชีพและมอบหมายงานตามความถนัด เพื่อลดความรู้สึกถูกบังคับและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ 4) กำหนดเกณฑ์ภาระงานและผลตอบแทนที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ โดยยึดผลงานและความทุ่มเทเป็นหลัก และ 5) ปรับจากการ ตรวจสอบ/จับผิด เป็นการให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่นำไปเสนอและสร้างสรรค์งานที่คนในสถานศึกษาสนใจและมีส่วนร่วมในการวางแผนและกระตุ้นการพัฒนาตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
- ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการ
 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขอบเขตด้านตัวแปร

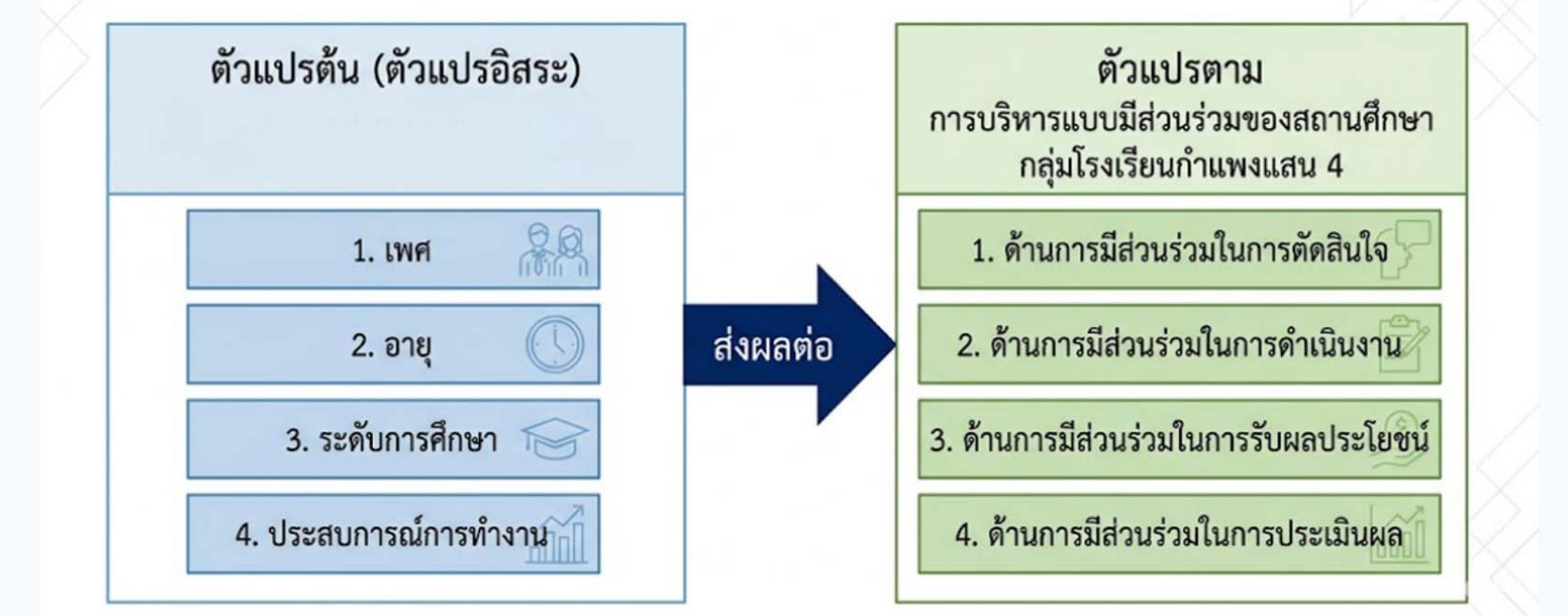
- ตัวแปรพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน
- ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียน
กำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
จำนวน 12 โรงเรียน จำนวน 198 คน ปีการศึกษา 2568
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียน
กำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน
12 โรงเรียน จำนวน 132 คน โดยการใช้ตารางการประมาณขนาดประชากรและกลุ่ม
ตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน ปีการศึกษา 2568

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่ม
โรงเรียนกำแพงแสน 4

 ຮະເບີຍບວີຣິວັຈຍ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน จำนวน 198 คน ปีการศึกษา 2568 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน จำนวน 132 คน ปีการศึกษา 2568

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตามแนวคิดของลิเคิร์ต มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.946 ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน
กำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

เชิงคุณภาพ

ฉบับที่ 2 ประเด็นสัมมนาฯตามโครงสร้างของแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมพันธภาพตามโครงสร้างของแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยนำประเด็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นประเด็นสัมพันธภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 ทั้ง 12 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม เขต 1
- ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 132 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- เชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากบทสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

n = 132

ด้านที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.37	0.49	มาก	2
2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.34	0.53	มาก	4
3	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.36	0.52	มาก	3
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.43	0.45	มาก	1
	รวม	4.38	0.46	มาก	-

ตารางที่ 1.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับที่การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 ในภาพรวมและรายด้าน

- การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
- แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนกำแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดังต่อไปนี้
 - 1) การกำหนดโครงสร้างงานวิจัยหาวิธีใช้ข้อมูลสารสนเทศและปัญหาหน้างานจริงเป็นฐานในการตัดสินใจ เพื่อให้ครูเห็นความจำเป็นและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ 2) สร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของงานต่อผู้เรียนและมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของโรงเรียนร่วมกัน 3) ให้อิสระในการตัดสินใจเชิงวิชาชีพและมอบหมายงานตามความถนัด เพื่อลดความรู้สึกถูกบังคับและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ 4) กำหนดเกณฑ์ภาระงานและผลตอบแทนที่ชัดเจน ตรวจสอบได้โดยยึดผลงานและคุณภาพกลุ่มเป็นหลัก 5) ปรับจากการตรวจสอบ/วัดผล เป็นการให้อิสระสะท้อนกลับ ที่จำเป็นและสร้างสรรค์ เน้นการมีทัศนคติสนับสนุนการทำงาน เพื่อสร้างความไว้วางใจและกระตุ้นการพัฒนาตนเอง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน
ท่าแพงแสน 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดย
รวม ค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการมี
ส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ สถานศึกษา
ควรมุ่งเน้นการ กระจ่ายอำนาจและการมอบหมายงานให้ชัดเจน โดยผู้บริหารสถาน
ศึกษาคควรปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ควบคุมสั่งการมาเป็นผู้อำนวยการสะดวกและมอบ
หมายอำนาจการตัดสินใจในระดับปฏิบัติการให้แก่คณะทำงาน เพื่อสร้างความรู้สึกรอง
การเป็นเจ้าของงาน ให้เกิดขึ้นในตัวบุคลากร ควบคู่ไปกับการจัดสรรระบบสนับสนุน
ทรัพยากร ทั้งในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และที่สำคัญที่สุดคือการบริหารจัดการ
เวลา เพื่อให้การเข้ามามีส่วนร่วมของครูไม่กลายเป็นภาระงานที่ล้นตัวจนเกินไป
นอกจากนี้ การสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารสองทางผ่านช่องทางที่ทันสมัยและรวดเร็ว
อย่างใช้การติดตามความก้าวหน้าและการแก้ไขอุปสรรคในระดับปฏิบัติการเป็นไป
อย่างทันก่วงทัน พร้อมกับการนําระบบการสร้างแรงจูงใจและการยกย่องชมเชย
“ทีมงาน” มาใช้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
- ควรมีการศึกษางานองค์ประกอบอื่น ๆ ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
- ควรมีการวิจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2567). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โรงเรียนพระบรมราชินีนาถ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สมท.
- [2] Cohen, John M. and Uphoff, (1977). Rural Development Participation. Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation (New York: the Rural Development Committee Center for international studies, Cornell University).
- [3] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ส.). (2560). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิคและวิธีการนำไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์เก่าเจ้าอาวาส มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- [4] กัญจวรรณ จาเมียร. (2567). แนวทางการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในเครือข่ายการศึกษาอริยวงศาคต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- [5] โยธา หนูภาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [6] อุบลรัตน์ ทัศนุตร. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่กำกับงานพื้นที่กับประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- [7] บัญพา พันโน. (2566).การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [8] พรเทพ เหมรณภัก. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- [9] กาญจนาง อดวงศ์ (2567). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- [10] ณัฐวรรณ เหลี่ยมแก้ว. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวัดชีวะธาราม (โรงเรียนวิทยาคม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศิลปศาสตรและวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, กรุงเทพมหานคร.
- [11] Omorobi, G. O., Mbon, U. F., Owan, V. J., & Ekpenyong, J. A. (2020). Participative management practices and institutional goal attainment in Nigerian universities. American Journal of Social Sciences and Humanities.
- [12] Buthelezi, Z. N. (2022). Enhancing participative management in South African secondary schools (Master's thesis). University of KwaZulu-Natal.